

Bundan Sonra?

Dünya

Küçük Mavi
Gezegen

Rıdvan Uçar, Yönetim Kurulu Üyesi, Gaz Grubu Başkanı

11. Doğalgaz Ticaret Forumu

Ankara, 16 Mayıs 2017

Karışık Duygular Sunumu

***Başarı bir bilimdir, uygun şartlara
sahipseniz, sonucu alırsınız***

Oscar Wilde

Milli Enerji ve Maden Politikası (12/04/2017)

Milli Enerji ve Maden Politikası

- **Güçlü ekonomi ve ulusal güvenlik**
- **Sayın Berat Albayrak (12/04/2017): Enerjideki bağımlılık stratejisini doğru ve güçlü yönetirseniz ulusal güvenliğiniz de o ölçüde güçlü bir diplomasiye ve dış politikaya pencere açar**

Doğalgaz Kullanımının Yaygınlaştırılması	Arz Güvenliği	Öngörülebilir Piyasa	Giriş Kapasitesi:2018 300 mcm,daha sonra 400 mcm
Yerli Kaynaktan Elektrik Üretim Hedefi 2/3	Enerji İthalatının Milli Enerji ile Azaltılması	Yerli Kömür	8 Doğalgaz, 2 Petrol Boru Hattının Sorumluluğu
Doğalgaz Depolama Hedefi: %20/10 bcm	LNG/FSRU Altyapısı : 107 mcm/gün	Yerlileşme ve Güneş Enerjisi	Rüzgar YEKA İhalesi
Arama Üretim – İkinci Sismik Gemi	Maden Arama Altyapısı: Jeofizik Haritası 2018	Maden Arama Hedefi : 3 milyon metre	Petrol Depolama Hedefi : 5 milyon ton

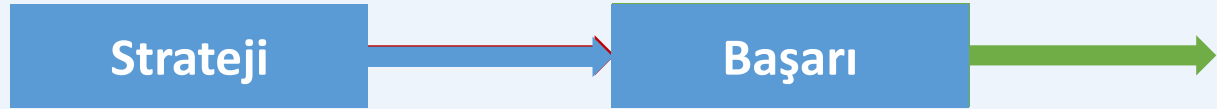
Başarı Bir Bilimdir

Strateji olmadan,
uygulama amaçsızdır.

Uygulama olmadan,
strateji anlamsızdır

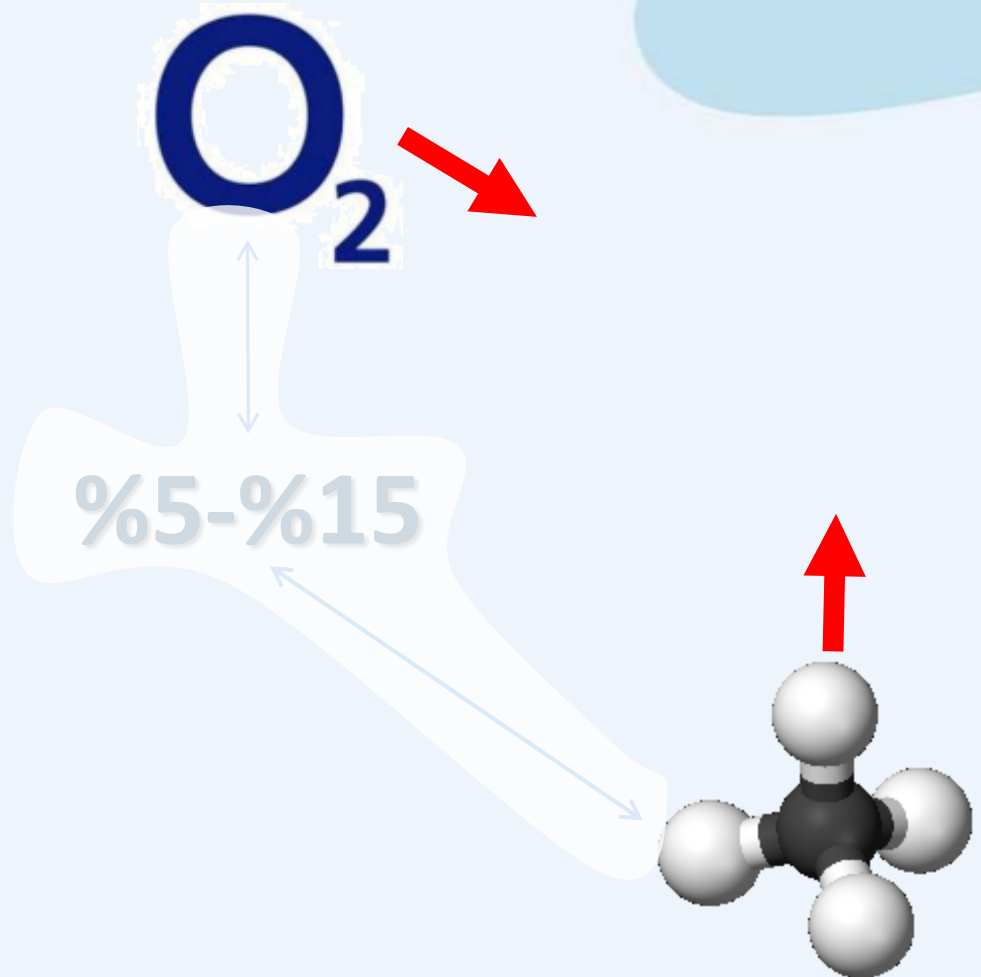
Morris Chang

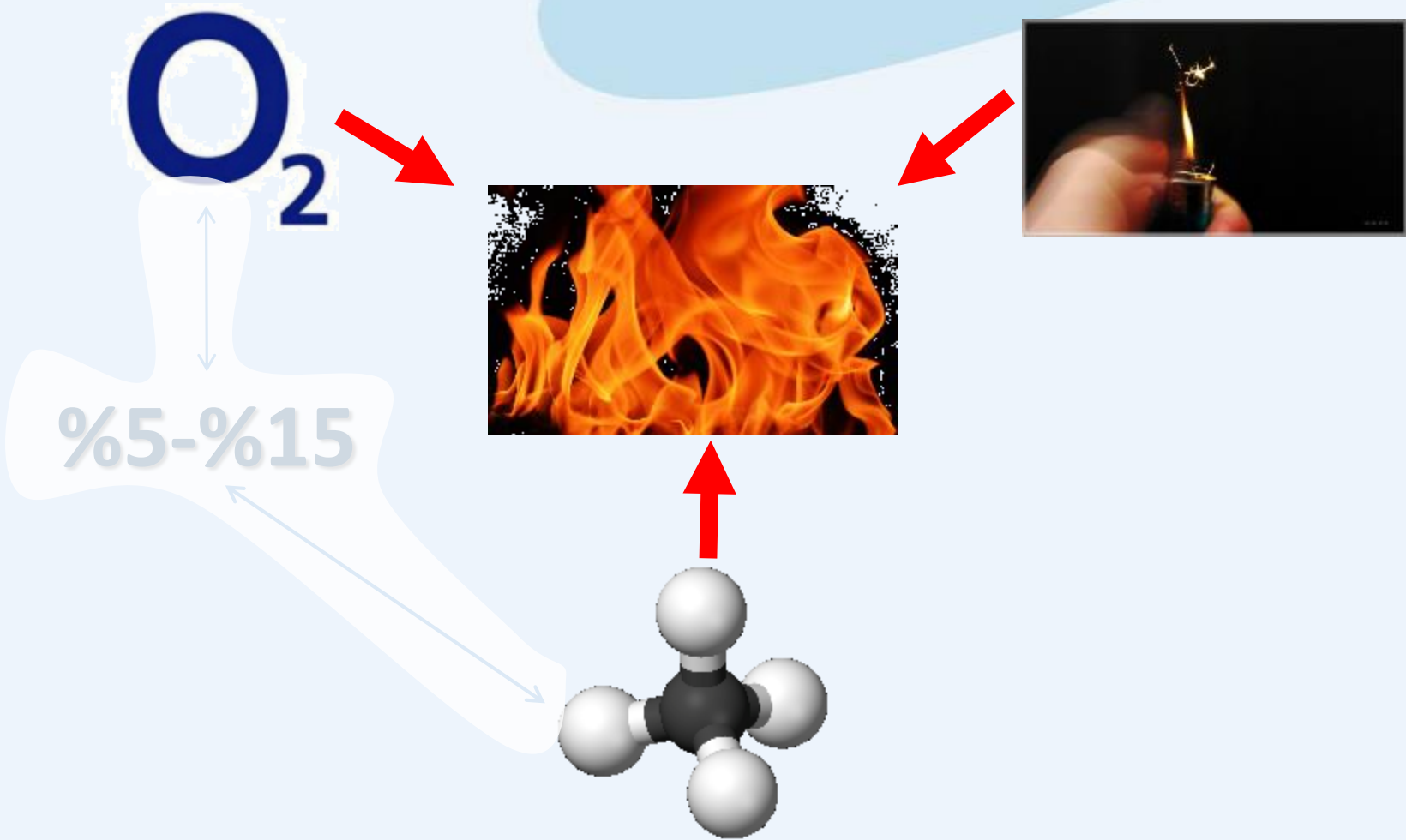
'Eğer bugün hayatınızın son günü olsaydı, bugün yapmak üzere olduğunuz şeyleri yapar mıydınız?'

Steve Jobs

Oksijen+CH₄+Kivılcım = ...

Oksijen+CH₄+Kivılcım = Ateş

Liberal Pazarın Bilimi

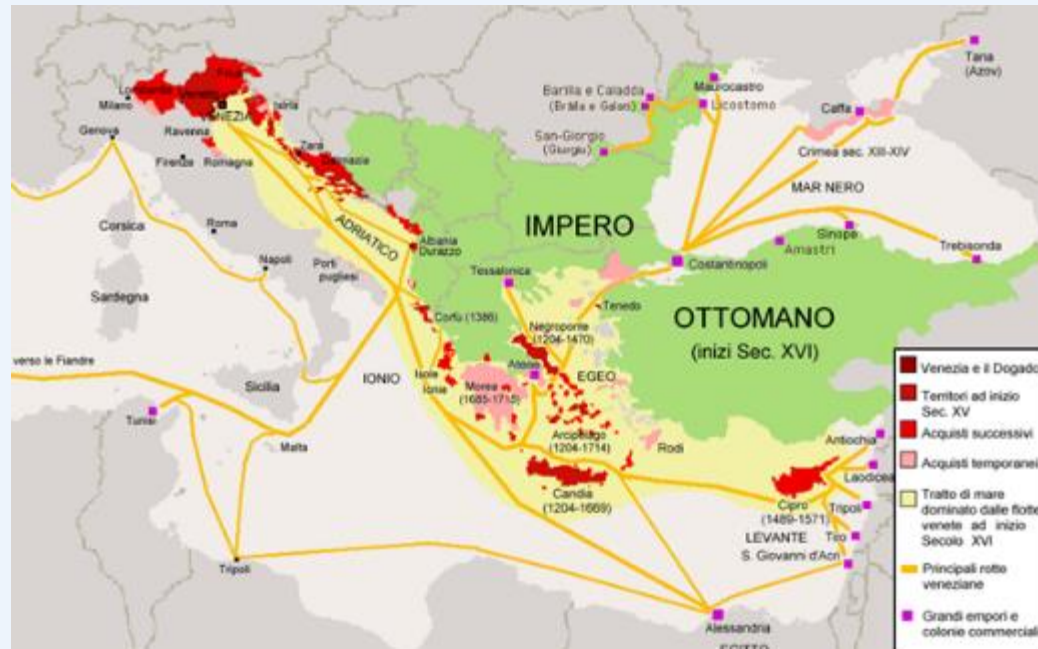

Liberal Pazarın Bilimi

Venedik Ticaret Merkezi

- 13-17. yüzyıl arasında en önemli deniz kuvveti, Doğu Akdeniz'in ticaret merkezi
- Terazi ve Kılıç: Adil (Fair) Ticaret ve fiyat kontrolüne uymayanlar için mahkeme ve hapisaneler
- Tacirlerin eğlencesi: boğa güreşleri, maskeli partiler, vb
- Türk Hanı: Türk tüccarların ticaret merkezi 1621-1838

Venedik Cumhuriyeti'nin siyasi etkisi
 Koyu kırmızı: Kuruluş
 Kırmızı: 15.yüzyıl başında topraklar
 Pembe: Geçici olarak ele geçirilen yerler
 Sarı: Ana ticaret yolları ve hakim olunan karasular
 Eflatun: Koloniler

Venedik Ticaret Merkezi

Osmanlı-Venedik Antlaşması (1479)

Vikipedi, özgür ansiklopedi

Osmanlı-Venedik Antlaşması (1479), **Osmanlı Devleti** ile **Venedik Cumhuriyeti** arasında 1479 yılında imzalanmış bir barış ve ticaret antlaşmasıdır.

Osmanlıların Balkanlarda kazanmış oldukları topraklar **Osmanlıları Venediklilerle** komşu haline getirdi. **Osmanlıların Ege** adalarını geçirmeleri **Venedikliler** Bu savaşlar 16 yıl sürdü (1463-1479). Bu savaşlar boyunca **Osmanlılar** Eğriboz başta olmak üzere birçok adaları ellerine geçirdiler. Savaşın sonunda **Osmanlılar** yaptı.

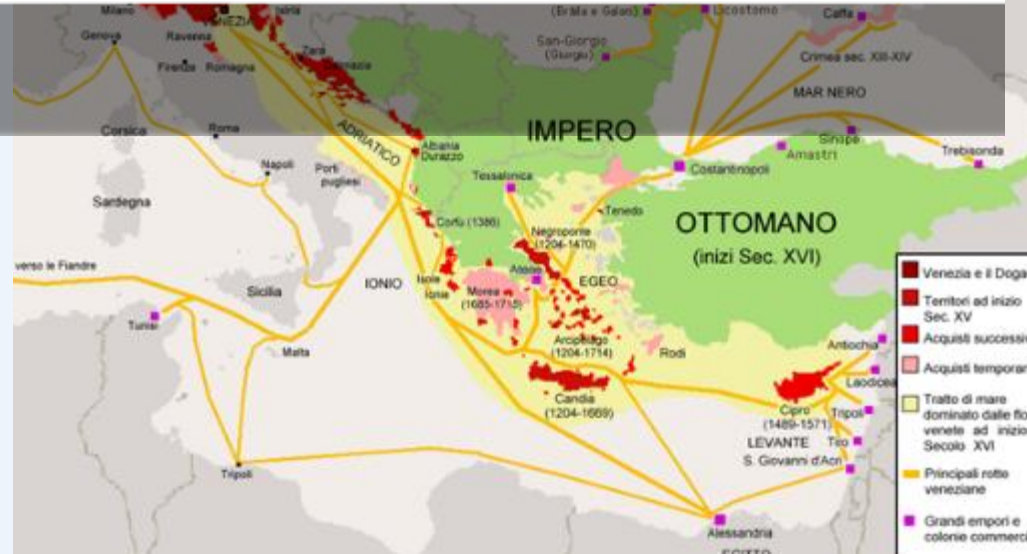
Bu antlaşmanın bazı şartları şunlardır:

1. **Venedikliler**, **Osmanlı** sularında ticaret yapma hakkını kazandılar ve bunun karşılığı olarak Osmanlılara her yıl 10.000 altın ödemeyi kabul ettiler.
2. **Venedikliler İstanbul**'da **balyos** (elçi) bulundurabileceklerdi.
3. **Venedikliler Osmanlılara** savaş tazminatı vereceklerdi.

Antlaşmanın bir diğer şartına göre **Venedik Cumhuriyeti** en tecrübeli ressamlarından birini **Fatih Sultan Mehmet**'in tablosunu yapmak üzere **İstanbul**'a gönderdi. **Sultan Mehmet**'in ünlü tablosu başta olmak üzere birçok eserler yaptı.

en ticaret merkezi
ar için mahkeme ve

Venedik Cumhuriyeti'nin siyasi etkisi
Koyu kırmızı: Kuruluş
Kırmızı: 15.yüzyıl başında topraklar
Pembe: Geçici olarak ele geçirilen yerler
Sarı: Ana ticaret yolları ve hakim
olunan karasular
Eflatun: Koloniler

Dünyanın İlk Borsası: Kütahya Çavdarhisar

İmparatorluk pazarlarında satılan tüm malların satış ücretleri

- MS 3. yüzyıl'da Roma İmparatoru Dioeletianus'un enflasyonla mücadele amacıyla hazırladığı mal satış bedelleri taş bloklar üzerinde duyurulmuş.
- Maksimum Fiat Listesi Kanunu: İmparatorluk pazarlarında satılan tüm malların satış ücretleri
- Üretilen mallar arasında çapraz fiyatlandırma yapılarak fahiş fiyattan mal alımı engellenmiş.
- Köle, ayakkabı, asker, bira, şarap, cam bardak, seramik, çivi, öğretmen maaşı. Kuvvetli 1 köle = 2 eşek, 1 at = 3 köle

Tüccarlar malları satmak yerine stokçuluk yapmış, piyasaları çökertmişler, istedikleri fiyatlar kabul olunana kadar da bunu sürdürmüşler.

Kanun MS 300'lerde yürürlükten kaldırılır ve paranın ve metallerin değeri piyasada dalgalanmaya bırakılır.

Kanun Roma'nın kapitalizmin acımasız kuralsızlığına karşı çıkarttıkları tek devletçi kanun olarak tarihe geçmiştir.

Tam 35 Yıl Önce...

‘Şimdi bizim sorunumuz ne biliyor musunuz?

Biz hizmeti sosyal yardımın bir yolu olarak görüyoruz. Yani hizmet ucuz veya bedava olursa sosyal yapı daha da güçlenecek zannediyoruz.

Halbuki hizmetin bedelinin düşük tutulması sosyal yardımın bir yolu değildir. Böyle yapmakla toplumun sadece fakir kesimine değil, tümüne ucuz hizmet sunmuş oluyorsunuz. Halbuki bu hizmetlerden faydalanan herkes fakir değil.

Sonunda hizmeti sunan kuruluş iflas ediyor. O zaman da hizmetin önemine binaen haydii Kuruluşa hazineden sübvansiyon yapıyoruz. Bu defa da vergi verenlerden alınan kaynak bu hizmetlerden faydalanan ve fakir olmayan kesime de gidiyor. Yani hortum tesis edilmiş oluyor.

Doğrusu şudur;

Hizmetin bedeli maliyet esaslı tarife ile belirlenmeli.

Hizmet kaliteli olmalı. Fiyat maliyeti ne ise o olmalı. Hizmeti sunan kuruluş (özel ve kamu) zarar etmemeli.

Hizmet pahalınca onu satın alamaz duruma düşen toplum kesimine Doğrudan Gelir Desteği yapılmalı. Bu şekilde hem hizmet kaliteli olur, hem de boşu boşuna bu hizmetlerden faydalanan ve fakir olmayan kesime de kaynak akmamış olur.’

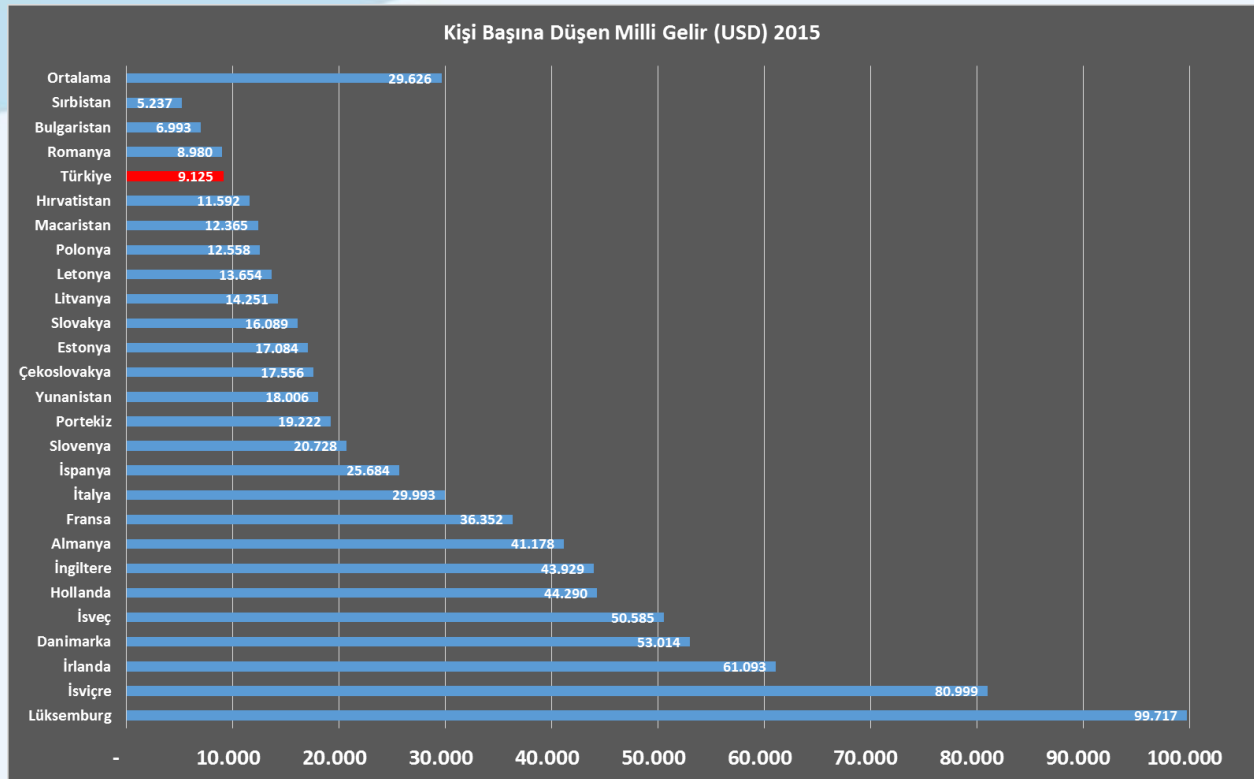
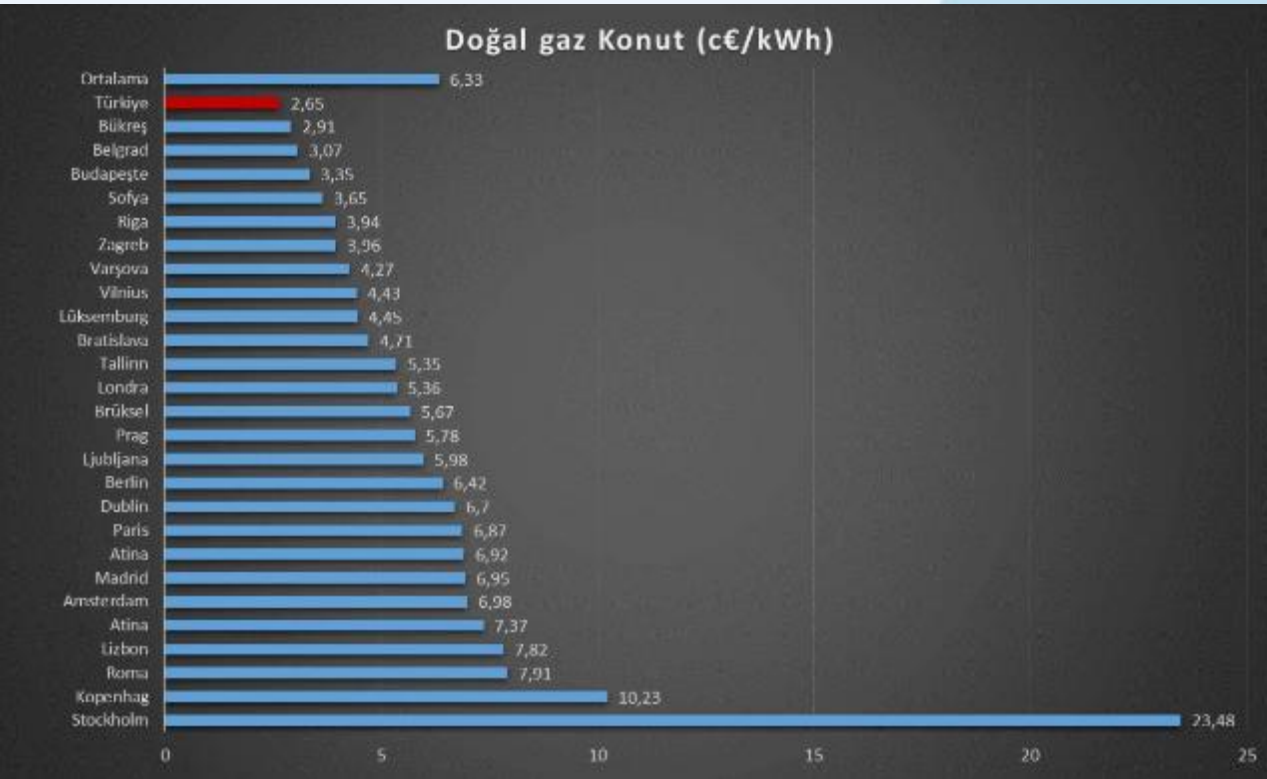
Elektrik Üretimi İçin Gaz Yok, Atmosferi Isıtmak için Gaz Var...

- Ankara, 05/01/2017
- Sıcaklık sıfır derece, kar var
- Elektrik santrallerine %50 kesinti talimatı gönderildi
- Dengeleme gaz fiyatı normal fiyatın 1.5 katına çıkartıldı
- Her doğalgaz molekülüne ihtiyacımız vardı, günlük talep 250 mcm'in üzerine çıkabilirdi
- Biz atmosferi ısıtmaya çalışıyorduk, isteyen dışarda kahve veya sigara içebiliyordu

Neden: Çünkü gaz gerçek değerinde değildi, dengeleme piyasası yoktu, kimse değerini bilmiyordu, tüm vatandaşlar olarak kahvesini sıfır derecede içmek isteyenleri sübvansede ediyorduk.

Doğalgaz Fiyatı Karşılaştırması

Kaynak: <http://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?source=2&series=NY.GDP.PCAP.CD&country=#>

Bu ülkeler daha zengin oldukları için mi doğalgaza daha yüksek bedel ödüyorlar, yoksa doğalgazı gerçek maliyetinde sunarak değerli ve aslında pahalı olduğunu kabul ediyorlar? Bu zengin ülkelerde doğalgaz ile atmosfer ısıtılmaya çalışılıyor mu?

Bir Analiz:

AVRUPA'NIN ZORLU YOLCULUĞU

2003: Avrupa'nin temin güvenliğini sağlayacak gaz koridoru nereden gelecek ve nasıl yapılacak?

AB Temin Güvenliğinin Analizi*

Güney Gaz Koridoru' ile bir ülkeye olan bağımlılığımızı azaltabiliriz. (2003)

1.Tedarikçi %45

Kendi Üretimi %31

2.Tedarikçi %9

3.Tedarikçi %8

Diğer %3

5.Tedarikçi %2

6.Tedarikçi %2

(*) Kaynak: BP Statistical Review 2016

AB Temin Güvenliği = SCPX+TANAP+TAP(+ITGI)

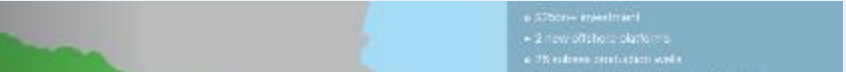
Güney Gaz Koridoru'nun Alt Parçaları:

SCP+SCPX (22 bcma, \$2 milyar)

TANAP (16+15 bcma, \$10 milyar)

TAP (10+10 bcma, \$6.5 milyar)

6 Ülke, 11 Şirket

- BP (operatör) %28.8
- SOCAR %10.0
- TPAO %19
- Petronas %15.5
- Lukoil %10
- NICO %10
- SGC Midstream %6.7

- SOCAR %58
- Botaş %30
- BP %12

- BP %20
- SOCAR %20
- Snam %20
- Fluxys %19
- Enagas %16
- Axpo %5

AB Temin Güvenliği = Güney Gaz Koridoru (6 Ülke, 11 Şirket)

Güney Gaz Koridoru : \$18.5 milyar*

		%96
Azerbaycan	\$7.4 milyar, %40	
AB	\$7 milyar, %38	
Türkiye	\$3.4 milyar, %18	
Malezya	\$0.3 milyar, %1.7	
Rusya	\$0.2 milyar, %1.1	
İran	\$0.2 milyar, %1.1	

(*) Upstream yatırımları hariç

Avrupa Temin Güvenliği Raporu

- 16/02/2016 tarihli, 387 sayfa
- Avrupa'nın uzun dönem enerji arz güvenliğini her yönüyle inceleyen, stratejik bir rapor
- 285 sayfası ısıtma ve soğutma stratejisi üzerine
- Enerjiyi verimli ve tasarruflu kullanmak için neler yapılması gerekiyor? Üye ülkelerin planları ne olmalı? Bilgi paylaşımı nasıl yapılmalı? Vb.
- Kalanı da N-1 stratejileri üzerine

TÜRKİYE'NİN ZORLU YOLCULUĞU

Türkiye'nin temin güvenliğini sağlayacak gaz koridoru nereden gelecek ve nasıl yapılacaktır?

Gelecek de Bir Gün Gelecek

Geleceği tahmin etmenin en iyi yolu, onu yaratmaktır

Abraham Lincoln

Enerjide Farklı İstekler

Üretici Ülkeler

Gazımı mümkün olduğu kadar çok yere ve mümkün olduğu kadar yüksek fiyata satmak istiyorum

Tüketici Ülkeler

Gazımı mümkün olduğu kadar çok yerden ve mümkün olduğu kadar düşük fiyata almak istiyorum

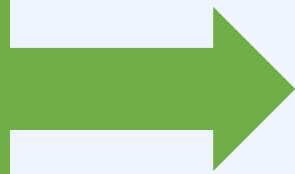
Üretici Olmayan Transit Ülkeler

Arz ve Talebi buluşturmak istiyorum ama bundan ben de yararlanmak, arz güvenliğini sağlamak, ucuz, esnek ve çeşitli gaza ulaşmak istiyorum

Gelecek Nasıl Gelecek?

Aslında Çok Seçeneğimiz de Yok

Rasyonel Arz ve
Talep Projeksiyonu
ile Uzun Dönemli
Elektrik ve Doğalgaz
Ulusal Stratejisi

HEDEF
Daha Ucuz Gaz
Daha Esnek Gaz
Daha Kısa Süreli Kontratlar

YÖNTEM
Liberal/Serbest Pazar
Esnek Temin Yapısı

Bir Temin Güvenliği Raporu (2009)

ACTIVITY REPORT

SEPTEMBER 2007- FEBRUARY 2009

European Coordinator

JOZIAS VAN AARTSEN

PROJECT OF EUROPEAN INTEREST

Project of European interest n° NG 3

Brussels, 04 February 2009

This report only represents the opinion of the European Coordinator and does not prejudice the official position of the Commission. The content of this report is established as of 04 February 2009.

1. İçerdeki sorunları, boru hatlarını, ters akışları halledelim
2. Azerbaycan, Türkiye ve Gürcistan'ın desteği alınsın, gazın akışı kaynağından tüketime kadar düşünölsün.
3. Talep oluşturmaliyiz, üreticiler, transit ölkeler ve tüketici ölkeler birlikte hareket etmeli.
4. Tercih ve çeşitlilik el ele gider, transit ölkelere dikkat.

Bir Temin Güvenliği Raporu (2009)

Fourthly, optionality and diversification go hand in hand. My experiences of dealing with the Southern Gas Corridor have lead me to a strengthened conviction that the European Union is, without apparent reflection, sedulously transferring its eggs from one basket to another. At the same time, and in the same process, we are closing down the optionality of potential suppliers to the EU. The current policy of the Commission is to emphasise the strategic importance of Turkey as an energy bridge. The Commission should not be seen to support the role of Turkey as a gate-keeper taking a toll on all traffic. Turkey, if it has a role, should act as a bridge for free exchange.

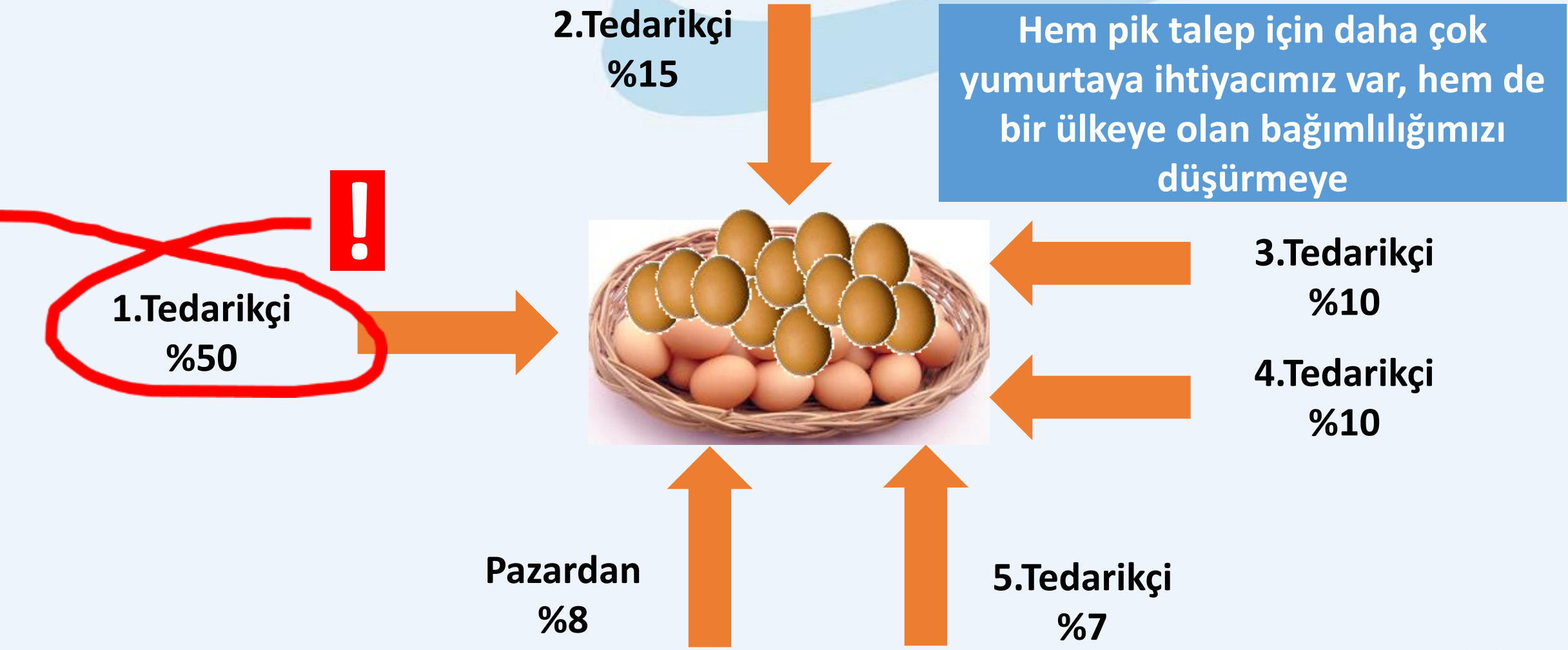
Komisyon, Türkiye'nin tüm trafikten ücret alacağı bir bekçi rolünü almasını desteklememelidir. Türkiye, eğer bir rolü olacaksa, bedava değiştirme köprüsü rolünü oynamalıdır.

Exchange kelime anlamı:

isim
değiş tokuş exchange, barter, swap, dicker, swop, permutation
takas swap, exchange, clearing, barter, interchange, swop
deęiştirme changing, replacement, exchange, alteration, conversion, shift
trampa swap, barter, exchange, swop, truck
bozma breaking, annulment, spoiling, corruption, dislocation, exchange
karşılıklı alıp verme exchange
karşılıklı olarak yapma exchange
kambiyo exchange
borsa exchange, stock market, stock exchange, market, money market, share market
santral central, station, exchange, telephone exchange, operator

fiil
deęiştirmek change, modify, replace, garble, exchange, doctor
değiş tokuş etmek swop, exchange, commute, barter, swap, interchange
bozdurmak exchange, cash, change, turn into cash, encash, break
almak get, take, receive, buy, assume, exchange
çevirmek turn, spin, upturn, exchange, roll, twirl
takas etmek barter, exchange, interchange, swop, change, commute
bozmak disrupt, break, quash, disturb, alloy, exchange
karşılıklı alıp vermek exchange
karşılıklı olarak yapmak exchange

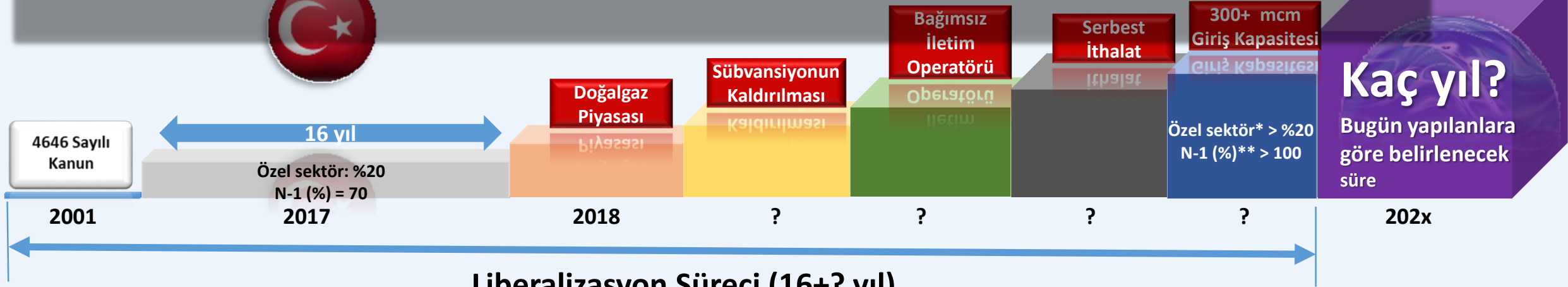
Türkiye Temin Güvenliğinin Analizi

Zorlu Yolculuğumuz

Bugünkü Pozisyonumuz

$$N - 1 (\%) = \frac{(220 \text{ mcm}) \text{ Tüm Girişler} - \text{En Büyük Giriş (Mavi Akım 47 mcm)}}{20 \text{ senede bir oluşabilecek günlük pik talep (2017 pik talep 260 mcm)}} \times 100$$

Liberalizasyon Süreci (16+? yıl)

(Devletin pazar üzerindeki kesin kontrolünü ve hakimiyetini bırakması, strateji belirleme ve düzenleme kademesine geçmesi, özel sektörün gelişme süreci)

(*) Özel Sektör Payı: Devlet garantisi olmadan, liberalleşme kuralları içinde rekabet ve ticaret koşullarıyla yapılan özel sektör yatırımları sonucunda oluşan pay

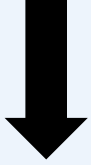
(**) Botaş projeksiyonlarına göre N-1=100 seviyesine 2020-2021'de ulaşıyoruz

Zorlu Yolculuğumuz

Stratejik Hedefimiz:
Doğu Akdeniz Ticaret Merkezi TÜRKİYE

Kısa Dönem Hedefimiz:
Temin Güvenliği olan
Liberal Pazar

Politik Kararlılık
Şeffaflık
Pazar Kültürü
Takasbank
Diğer

700 mcm Giriş
Kapasitesi

N-1 (%) > 200

Tüm Dünyadan Traderların
Türkiye'de Ticaret Yapmaya
İkna Olmaları

~ 10 Yıl

Doğu Akdeniz
Doğalgaz Ticaret
Merkezi TÜRKİYE
TR-GAS HUB

202x

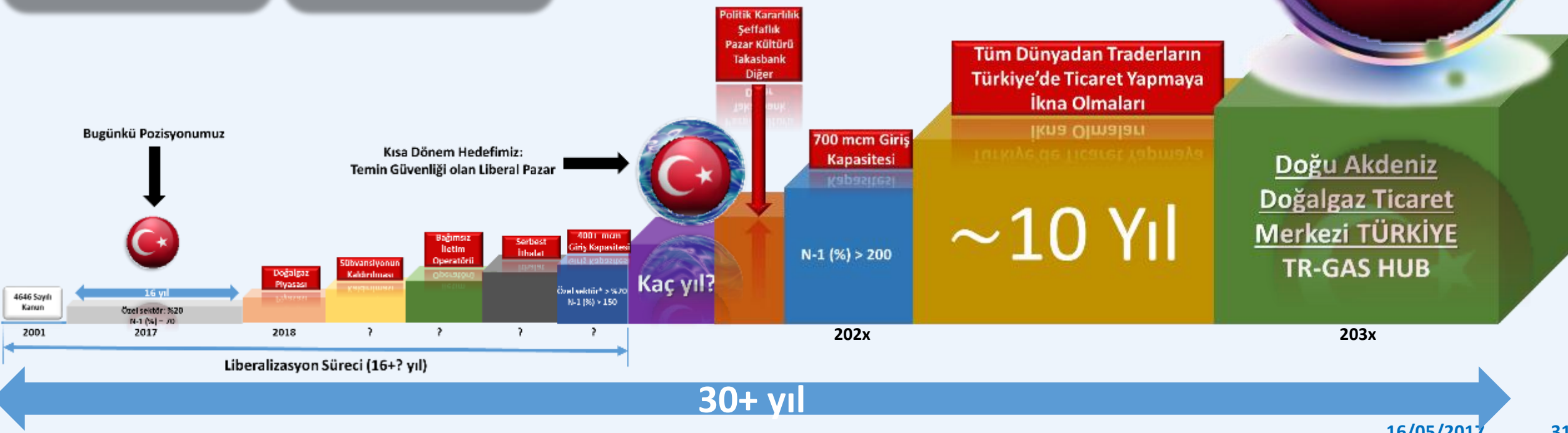
203x

Zorlu Yolculuğumuz

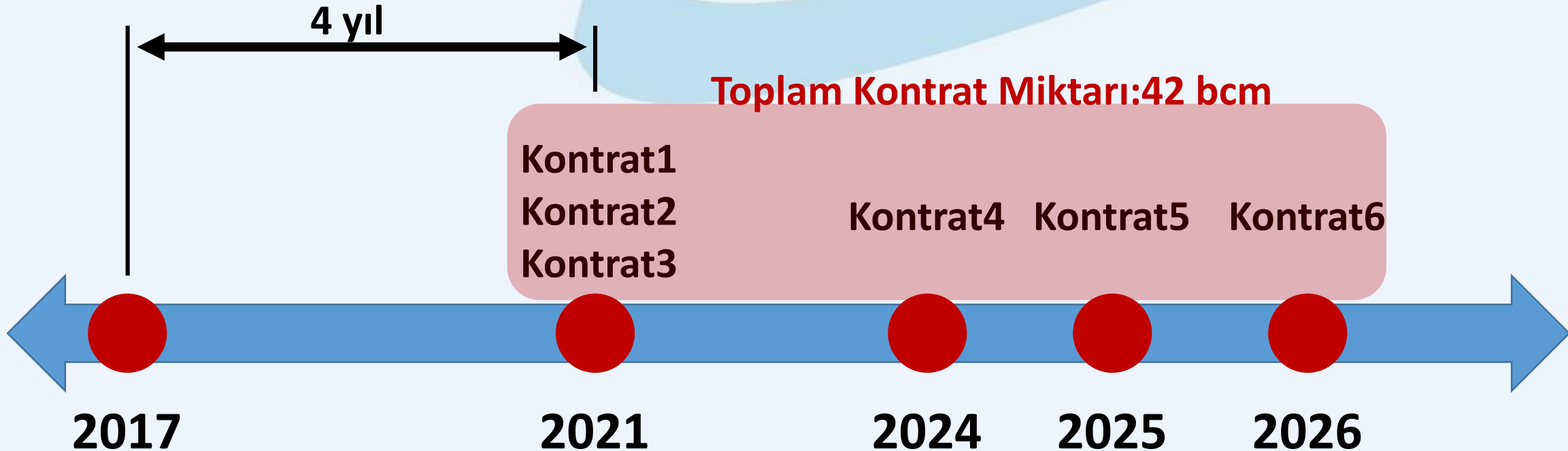
2018
Toplam 300 mcm
LNG 100 mcm
(%30)

202x
Toplam 700 mcm
LNG 200 mcm
(%30)

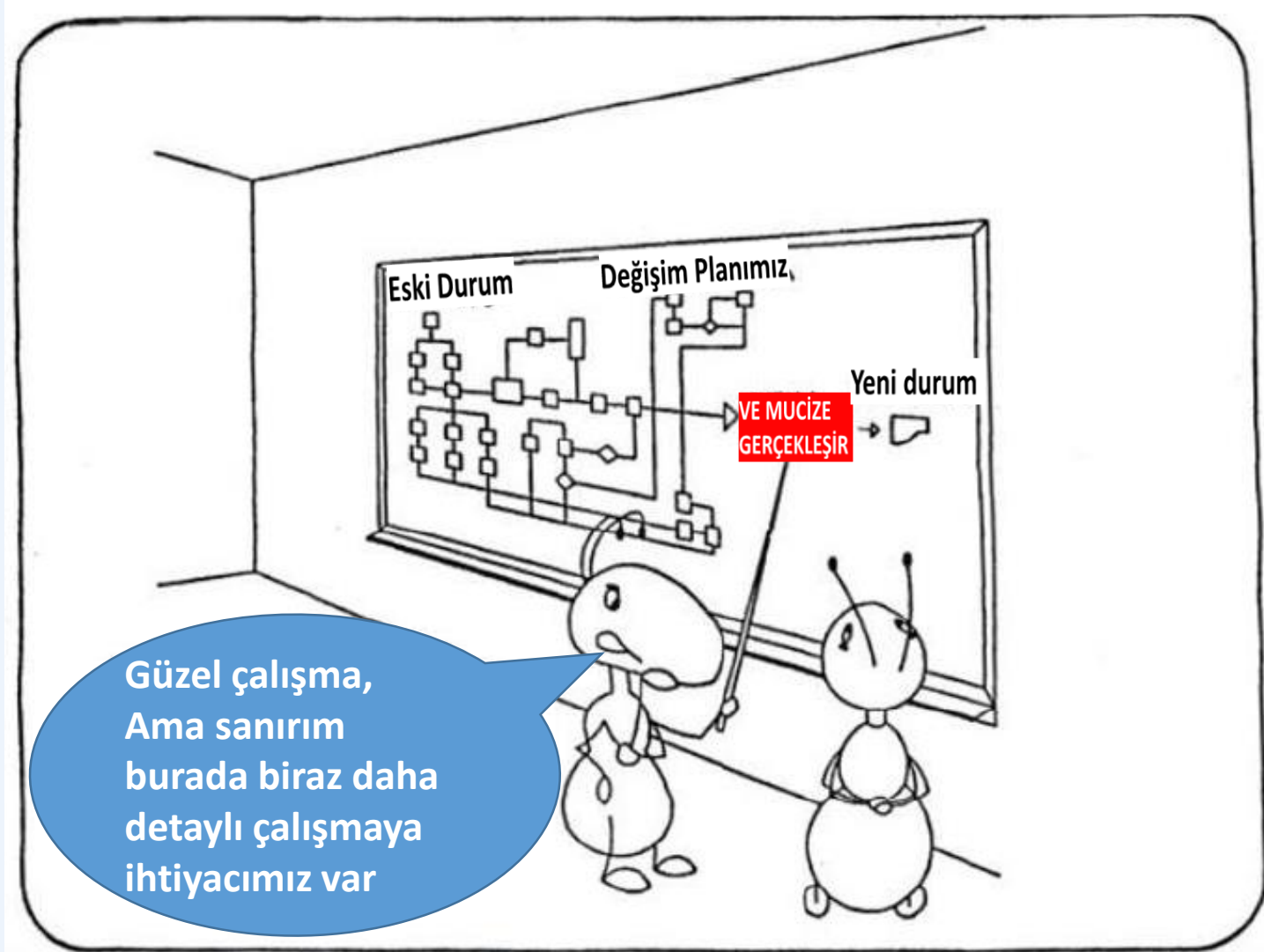
Stratejik Hedefimiz:
Doğu Akdeniz Ticaret Merkezi TÜRKİYE

Zorlu Yolculuğumuz

Zorlu Yolculuğumuz

Okyanus ne kadar büyük olursa olsun, insan yalnız kabı kadar su alabilir.

Hz. Mevlana

Fiyat Belirlemek Neden Önemli?

- Alüminyum
- Buğday
- Çiçek
- Fındık
- Kahve
- Pamuk
- Kakao
- Beyaz Şeker
- Ham Şeker
- Doğal Gaz

Liberal Pazarlar	
	: Londra
	: Chicago
	: Amsterdam
	: Hamburg
	: Londra, New York
	: New York
	: Londra, New York
	: Londra
	: New York
	: İngiltere, Hollanda, ABD

Sıra	Ülke	Kişi başına GSYİH
1	Lüksemburg	100,000
2	Katar	97,967
3	Norveç	96,591
4	İsviçre	84,983
5	Avustralya	66,984
6	Birleşik Arap Emirlikleri	66,625
7	Danimarka	63,003
8	İsveç	61,098
9	Hollanda	51,410
10	Kanada	51,147
11	Singapur	50,714
12	Avusturya	50,504
13	Finlandiya	50,090
14	İrlanda	48,517
15	ABD	48,147
16	Belçika	48,110
17	Kuveyt	46,461
18	Japonya	45,774
19	Almanya	44,558
20	Fransa	44,401

21	İzlanda	43,226
22	Birleşik Krallık	39,604
23	Yeni Zelanda	38,227
24	İtalya	37,046
25	Brunei	36,521
26	İspanya	33,298
27	İsrail	32,298
28	Kıbrıs	31,435
29	Yunanistan	27,875
30	Slovenya	25,939
31	Güney Kore	23,749
32	Bahreyn	23,410
33	Bahamalar	23,175
34	Portekiz	22,699
35	Malta	22,058
36	Umman	21,681
37	Tayvan	21,592
38	Çek Cumhuriyeti	20,938
39	Suudi Arabistan	19,890
40	Slovakya	17,889

FIYATI BIRAKIN KALİTEYE BAKIN

Ziraat odaları tarafından fındık fiyatlarındaki düşüşün en büyük nedeni olarak gösterilen Ferrero, fiyat konusunda en ufak bir etkileri olmadığını, aksine çok düşük fiyatlar olması halinde üreticilerin fındık yetiştirmek istemeyeceğini açıkladı. Ferrero yöneticileri fiyat tartışmaları yerine, Türk fındığı üretiminin ve kalitesinin artırılması gerektiğini belirtti.

NUTELLA'NIN
ÜRETİCİSİ, KENDİLERİNİ
ELESTİREN ZİRAAT
ODALARINA ÇAĞRIDA
BULUNDU

Özhan Cihan'la
1 hafta sonra
15-20 yıl
ticaretin 15-17
katmanlı
yapıdır.
NUTELLA'nın
üreticisi
Ferrero'nun
Ziraat Odaları'na
çağrıda
bulundu.

Burak COSAN

YAKLAŞIK 2 yıl önce fındık fiyatlarındaki düşüşün en büyük nedeni olarak gösterilen Ferrero, fiyat konusunda en ufak bir etkileri olmadığını, aksine çok düşük fiyatlar olması halinde üreticilerin fındık yetiştirmek istemeyeceğini açıkladı. Ferrero yöneticileri fiyat tartışmaları yerine, Türk fındığı üretiminin ve kalitesinin artırılması gerektiğini belirtti.

FIYATLA İLİŞKİMİZ YOK

Yapılan eleştiriler reddedilen Ferrero, bu eleştirileri yapıldığı anda en büyük sorun olarak gösteren Ferrero'nun fındık fiyatlarına bir etkisi olmadığını söyledi. Peki bu tartışmalar konusunda Ferrero ne diyor? Bu konuda Ferrero Türkiye Başkanı Carlo Marsili ve Çilek Güdük'ün eski şefi Ferrero Fındık Şirketi Genel Müdürü ve Çilek Güdük Yönetim Kurulu Başkanı Özhan Cihan ile bir araya geldik.

Carlo Marsili

KALİTEYİ ARTIRILIM

Ferrero'nun üretiminin de kaldığı fındığın yüzde 80'inin Türkiye'den geliyor olduğunu söyledi. Ancak fındık kalitesinin artırılması gerektiğini söyledi. Ferrero'nun Türkiye'de fındık fiyatlarındaki düşüşün en büyük nedeni olarak gösterilen Ferrero'nun fındık fiyatlarına bir etkisi olmadığını, aksine çok düşük fiyatlar olması halinde üreticilerin fındık yetiştirmek istemeyeceğini açıkladı. Ferrero yöneticileri fiyat tartışmaları yerine, Türk fındığı üretiminin ve kalitesinin artırılması gerektiğini belirtti.

Özhan Cihan

Ziraat Odaları'na çağrıda bulundu. Özhan Cihan

zaten. Derneği çağırılan, Anadolu'da sadece fiyat konuşuyoruz. 15-20 yıl sonra da büyük firmaların Türkiye'den fındık almaya devam etmesi, bizim için büyük bir başarıdır. Ancak fındık kalitesinin artırılması gerektiğini söyledi. Ferrero'nun Türkiye'de fındık fiyatlarındaki düşüşün en büyük nedeni olarak gösterilen Ferrero'nun fındık fiyatlarına bir etkisi olmadığını, aksine çok düşük fiyatlar olması halinde üreticilerin fındık yetiştirmek istemeyeceğini açıkladı. Ferrero yöneticileri fiyat tartışmaları yerine, Türk fındığı üretiminin ve kalitesinin artırılması gerektiğini belirtti.

GEREĞİNDEN DÜŞÜK FİYATI İSTEMEYİZ

TÜRKİYE'de fındık fiyatlarındaki düşüşün en büyük nedeni olarak gösterilen Ferrero'nun fındık fiyatlarına bir etkisi olmadığını, aksine çok düşük fiyatlar olması halinde üreticilerin fındık yetiştirmek istemeyeceğini açıkladı. Ferrero yöneticileri fiyat tartışmaları yerine, Türk fındığı üretiminin ve kalitesinin artırılması gerektiğini belirtti.

FIYAT KONUŞMAK MANİPÜLASYONDUR

Ferrero'nun Türkiye'de fındık fiyatlarındaki düşüşün en büyük nedeni olarak gösterilen Ferrero'nun fındık fiyatlarına bir etkisi olmadığını, aksine çok düşük fiyatlar olması halinde üreticilerin fındık yetiştirmek istemeyeceğini açıkladı. Ferrero yöneticileri fiyat tartışmaları yerine, Türk fındığı üretiminin ve kalitesinin artırılması gerektiğini belirtti.

Fındık bizde, borsası Almanya'da

Türkiye, fındıkta dünya üretiminin yüzde 75'ine sahip olmasına rağmen fındık fiyat politikaları, üretici olmayan Almanya'daki Dünya Fındık Borsası'nda belirleniyor.

08 Ekim 2012

Türkiye'nin dünyada en çok fındığı üreten ülke olmasına rağmen fiyatları belirleyemediğini söyledi. Fındığın tarımsal gelir konusunda en önemli ürün olduğunu ve bu ürünün değerinin bilinmesi gerektiğini ifade ederek, geçen yıl fındık ihracatından yaklaşık 2 milyar dolarlık gelir elde edildiği, fındık borsasının Türkiye'de kurulması halinde bu gelirin daha fazla olacağını kaydetti.

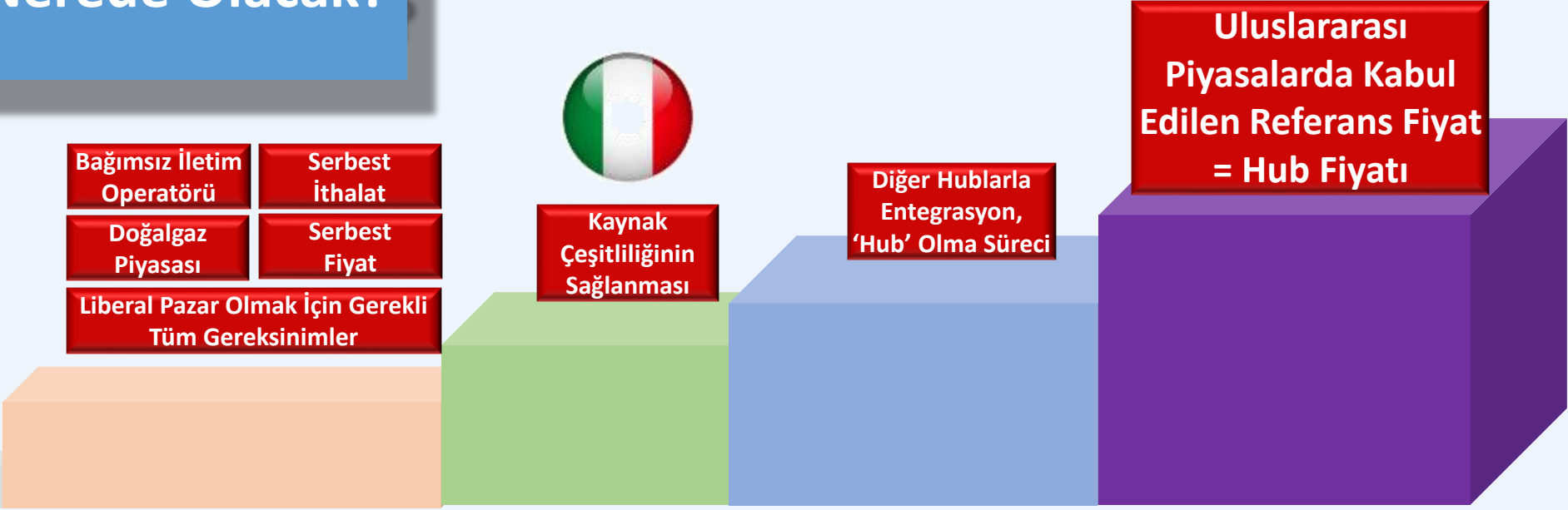
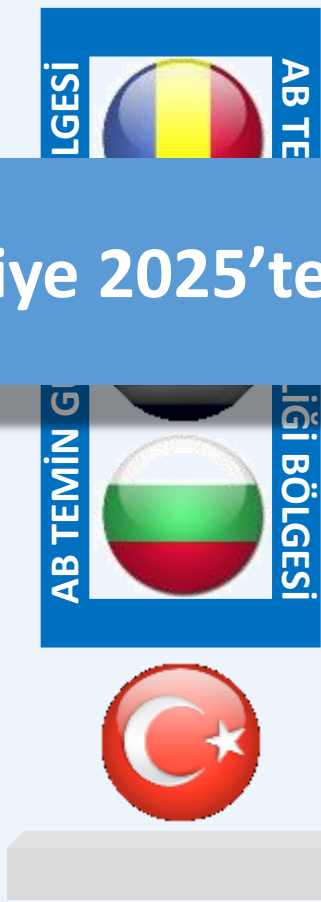
Fındıkta fiyat politikalarını Türkiye'nin belirlemesi gerektiğini vurgulayan "Üretiminde dünya lideri olduğumuz fındıkta, fiyatların belirlenmesinde yeterince etkin değiliz. Her ne kadar ülkemizde fiyat teşekkül ediyor gibi görünse de esas fiyat, fındık üreticisi olmamasına rağmen, çok düşük fiyatla satın aldığı fındığı işleyip ihraç eden ve tek başına dünya fındık ihracatının yüzde 10'unu gerçekleştiren Almanya'da Hamburg Fındık Borsası'nda belirlenmektedir" dedi.

Geleceğe Dönüş (Senaryo)

2025

Türkiye 2025'te Nerede Olacak?

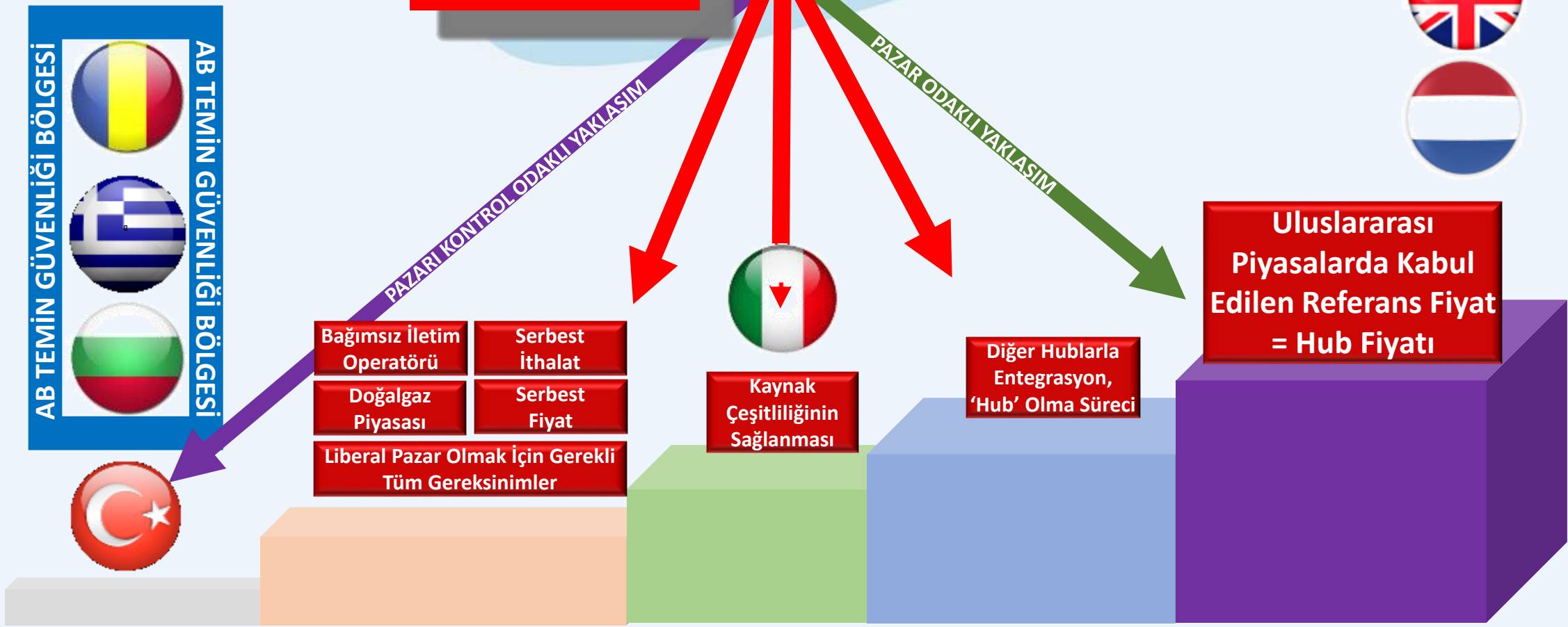

**İstedığınız seçimi yapmakta özgürsünüz,
ama yaptığınız seçimin sonuçlarından
kaçamazsınız.**

You are free to make
whatever choice you
want, but you are not
free from the
consequences
of the choice.

Geleceğe Dönüş (Senaryo)

2025

Türkiye'nin 2025 Yılı Pozisyonunu Belirleyecek Sorular:

1. Bir ülkeye olan bağımlılığımız en az %25'in altına düştü mü?
2. Sübvansiyon 2025'ten çok önce kalktı mı? Gazı kullanan gerçek bedelini ödüyor mu?
3. Fiyat pazarda ve serbet olarak belirleniyor mu?
4. İletim operatörü bağımsız mı?
5. Devletin müşteriye gaz satış payı düştü mü?
6. İthalat serbest mi?
7. Liberal pazarın diğer gerekleri yerine geldi mi?
8. Yer altı depo kapasitesi arttı mı?
9. LNG ile kaynak çeşitliliği zenginleştirildi mi?
10. Yeni boru gazı hatları kuruldu mu?
11. 2020-2025 yılları arasında imzaladığımız kontratlar daha kısa süreli, daha esnek ve hub endeksli oldu mu?
12. Özel sektör temin güvenliğinde rol aldı mı? Pazar koşullarında yatırım yapıyor mu? Güçlü mü?
13. Yerli ve yabancı çok sayıda 'trader' kurulan pazar ile ilgileniyor mu?

...

Cevaplar Sorularda Gizli

Kritik Soru 1:

Sübvansiyon olan, devletin en güçlü oyuncu olduğu pazarda liberal pazar kurulabilir mi?

Kritik Soru 2:

Liberal pazar olmayan bir yerde ticaret gelişir mi?

Kritik Soru 3:

Ticaretin gelişmediği yerde fiyatlar düşer mi?

Cevaplar Sorularda Gizli

Kritik Soru 1

**Falınıza bakmak için
Parmağınızı Sihirli Küre ye
Basılı Tutunuz**

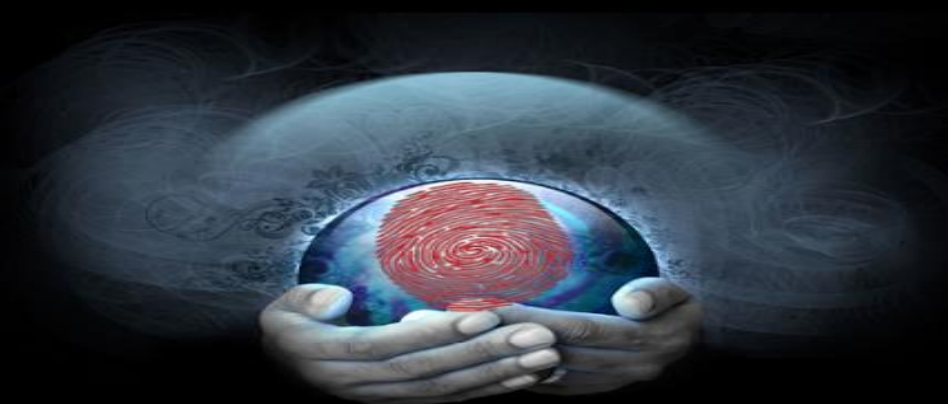
arda liberal pazar

Kritik Soru 2

r mi?

Kritik Soru 3

ni?

Türkiye'de Gelecek Nasıl Gelecek?

(Her Şey Bize Bağlı...)

t=0

Bugün

t=t₁

Gelecek

- Devlet Çok Güçlü Oyuncu
- Sübvansiyon Var
- İletim Operatörü Bağımsız Değil
- İthalat Serbest Değil
- (Çekimsiz) Politik İstek Var
- Esneklik Sınırlı
- Kültür Henüz Tam Hazır Değil

Pazar Liberal mi?

- Devlet Çok Güçlü Oyuncu
- Sübvansiyon Var
- İletim Operatörü Bağımsız Değil
- İthalat Serbest Değil
- (Çekimsiz) Politik İstek Var
- Esneklik Sınırlı
- Kültür Henüz Tam Hazır Değil

HAYIR

Senaryo 1

Bugüne Göre Temin Güvenliği Gelişmiş ama Bölgenin Pahalı Gazlarının Toplandığı Pazar

- Özel Sektör Güçlü
- Sübvansiyon Yok
- İletim Operatörü Bağımsız
- İthalat Serbest
- Politik Kararlılık Var
- Kültür Hazır
- Ve Diğerleri

EVET

Senaryo 2

Esnek ve Daha Kısa Süreli Kontratlar, Daha Ucuz Gaz, Çeşitlendirilmiş Temin

Türkiye İçin 2 Yol Var

Türkiye

**Serbest
Olmayan Pazar
–
Transit Ülke**

Senaryo 1

**Serbest Pazar
–
Ticaret Merkezi
Yolu**

Senaryo 2

Senaryo1: Serbest Olmayan Pazar + Transit Ülke Türkiye

- Türkiye doğusundaki gazların batısına taşınmasında kritik rol oynar.
- Talep artar, arz çeşitlendirmesi önemini arttırır.
- Türkiye her geçen gazdan bir miktar kendisine alarak teminini çeşitlendirir.
- Giriş kapasitesi yatırımlarını devlet yapar veya devlet garantisi ile özel sektör yapar.
- N-1 stratejisine göre gelişme sağlanır ama gaz gazla rekabet etmez, devlet ana oyuncu olarak kalmaya devam eder.
- En ucuz gazlara ulaşmak mümkün olmaz, Türkiye'deki fiyat en düşük fiyat olduğu için özel sektör yeni gaz getiremez (**satıcılar istedikleri fiyat oluşana kadar malı satmaz**).
- İç piyasa fiyatı devlet tarafından belirlenir, gerektiğinde sübvansede edilir, fiyatlar global fiyatlara göre dalgalanmaz, temel pazarlıkları devlet yapar, optimum noktayı bulmak ve tahmin etmek çok zor olur.

Senaryo2: Serbest Pazar + Ticaret Merkezi Yolunda Türkiye

- Türkiye doğusundaki gazların batısına taşınmasında kritik rol oynar ama gazlar Türk Doğal Gaz Boru Hatlarında karışır ve taşınır.
- Talep artar, arz çeşitlendirmesi önemini arttırır, çözümler özel sektör tarafından geliştirilir.
- Avrupa'ya ulaşmaya çalışan her gaz Türkiye pazarına girer, temin giderek çeşitlenir.
- Giriş kapasitesi yatırımlarını özel sektör yapar, özel sektör ucuz gaz için çaba harcar.
- N-1 stratejisine göre gelişme sağlanır, gaz gazla rekabet eder, pazara girmek isteyen gazlar fiyatlarını ayarlamak zorunda kalır.
- Kontratlar mevcut esneklikler kullanılarak giderek daha esnek olmaya başlar, satıcılar dayattıkları fiyata göre değil, piyasadaki fiyata göre pazara gelir veya gelmezler (Avrupa'daki gibi).
- İç piyasa fiyatı gelen gazlarla belirlenir, sübvansiyon yapılmaz, ticaret ne kadar artarsa, optimum noktayı bulmak ve tahmin etmek o kadar kolay olur, fiyatlar global fiyatlara göre dalgalanır.
- Zaman içinde Türkiye etrafındaki gazların bulunduğu, fiyatın yeniden belirlendiği, alıcıların ve satıcıların bir araya geldiği bir TİCARET MERKEZİ olabilir.

Bir hayal mucize sonucu gerçekleşmez; ter, kararlılık ve çok çalışma gerektirir.

Biliyorum işler tam istediğimiz gibi gitmiyor ama ya hiç bir şey değiştirmesek ve bir mucize gerçekleşse?

Doğalgaz Görüşmeleri=Satranç/Futbol/...

Futbol 22 kişinin 90 dakika mücadele ettiği ve sonunda Almanların kazandığı bir oyundur.

Gary Lineker (İngiliz Futbolcu)

Doğalgaz görüşmeleri 2 tarafın uzun süre mücadele ettiği ve sonunda daha akıllı olanın, stratejisi daha iyi olanın, geleceği daha iyi görenin, yani aklen daha güçlü olanın kazandığı görüşmelerdir.

Gary Lineker'den esinlenerek (2017)

Tarih Değil, Hatalar Tekerrür Ediyor

Sultan II.Addülhamit

İŞTE BURASI, EVİMİZ BURASI,
BİZ BURADAYIZ!

6.4 MİLYAR
KM'DEN DÜNYA

**Dinlediğiniz İçin Teşekkür
Ederiz**

Rıdvan Uçar, Yönetim Kurulu Üyesi, Gaz Grubu Başkanı

11. Doğalgaz Ticaret Forumu

Ankara, 16 Mayıs 2017